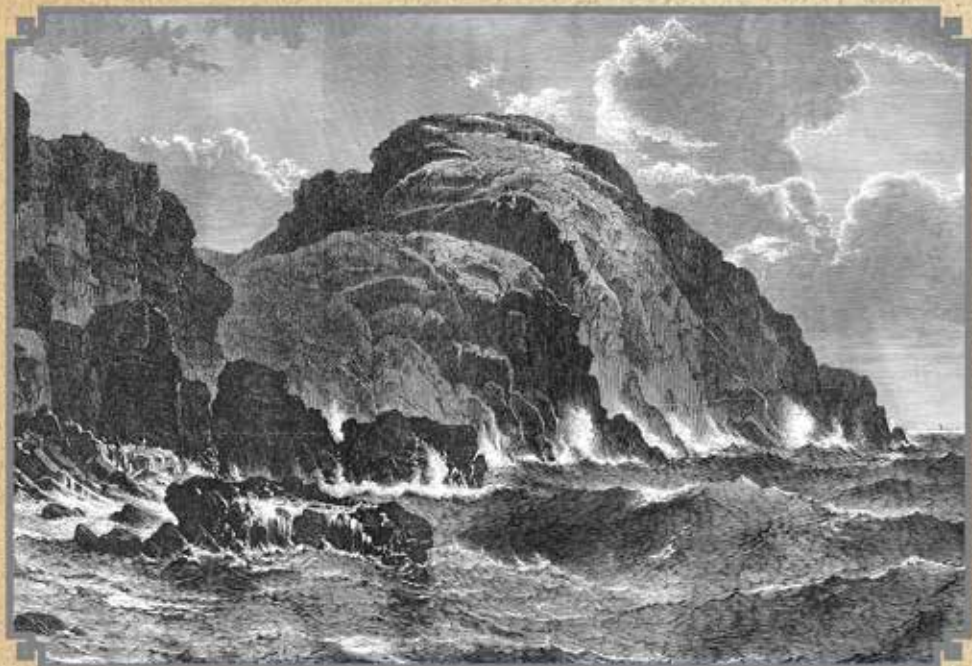

Ett besök till Kullen

Återutgivning av text från 1868

En publikation från
e-boksbiblioteket.se

Ett besök
till Kullen år 1869
– Återutgivning av historisk text

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-307-4

Copyright © 2017 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du veta mer om det dramatiska berget Kullen i Skåne.

Du får läsa en av de första svenska reseskildringarna av ett besök hit och får bland annat skildringar av naturen, djurlivet och utsikten. Texten och illustrationerna kretsar framför allt om det fyrtorn som stod här när texten skrevs. Kullens fyr ersattes 30 år senare av en ny byggnad.

Den här texten publicerades ursprungligen år 1868 i tidskriften ”Nordiska taflor. Pittoreska utsigter från Sverige, Norge och Danmark. Tredje bandet” med rubriken ”Kullen och dess fyrbåk”. Texten och illustrationen publicerades anonymt.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Ett besök till Kullen år 1868

Den här texten publicerades ursprungligen år 1868 i tidskriften "Nordiska taflor. Pittoreska utsigter från Sverige, Norge och Danmark. Tredje bandet" med rubriken "Kullen och dess fyrbåk". Texten och illustrationen publicerades anonymt.

När man ifrån Höganäs stenkolsverk begifver sig till Kullen, visar sig, der landsvägen bildar en krökning, helt oförmoddadt det rödbruna, nakna klipparti, som är resans mål. Lik en kämpe, som hvarken tid eller år mägtat böja, häfver sig klippan lodrätt upp ur hafvet; ensam står den der i hela sitt majestät och blickar nästan medlidsamt ned på det lilla fiskläget, som ödmjukt ligger vid dess fot. Ifrån detta ögonblick går färden alltjemt uppåt. Nästan bakom den resandes rygg utbreder hafvet sin vidsträckta yta, och kort derefter åker man genom en vänlig liten bokskog, som nästan kommer en att glömma hvar man befinner sig. Nu dröjer det ej länge förrän vagnen stannar vid en stor och prydlig gård, som bebos af ega-ren till Kullen. Härifrån fortsättes färden till fots. Åt söder går vägen fram öfver flack, stenbunden mark, som endast sparsamt betäckes af

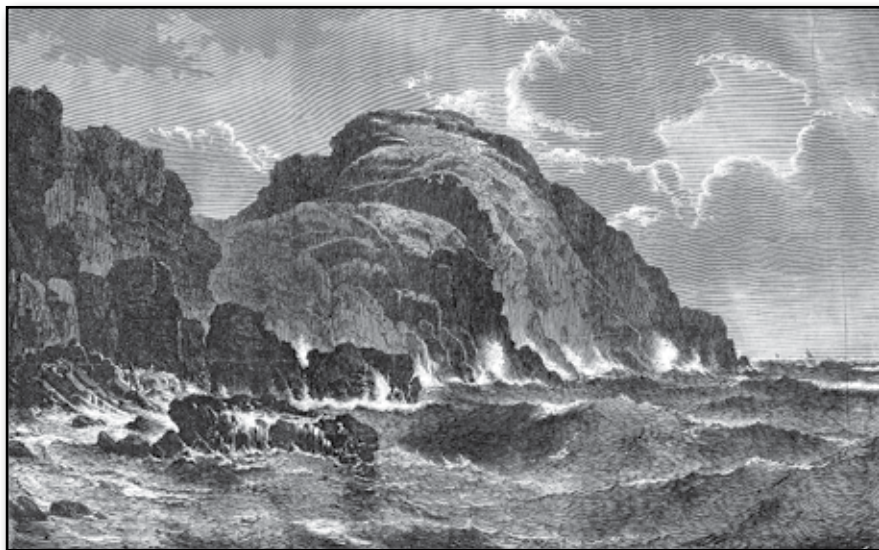
ljung, timjam och andra hedörter. Den öfverallt i dagen framträdande klippgrunden bildar här djupa klyftor, branta afgrunder och utsprång, som nedhånga öfver hafvet, hvilket än stiger än faller, hvarvid det öfverspolar klippblocken, utan att lyckas göra sitt herravälde gällande. Vägen går till Kullens fyrbåk, men vandraren fördröjes esomoftast af åtskilliga utsprång, ty han kan ej motstå den lockande frestelsen att våga sig så långt som möjligt ut på dem och blicka ned uti de svindlande djupen, betrakta bergmassans olika formationer och njuta af den från hvarje klyfta beständigt vexlande utsigten. Dessa klippor, som i dagsljuset spegla sina fantastiska konturer i den salta böljan, och om aftonen, när solen sjunker i hafvet, kasta sina långa, mörka skuggor öfver hafsbugten, äro än skarpa, än liksom afbrutna, kastade om hvarandra i vild oordning, ombrusade af det skummande hafvet och utgöra, vid höstens inbrott, för måsar, änder och andra sjöfoglar, som i stora, skriande skaror betäcka dem, kärkomna hviloplatser. Uppe i den öfver klippan utskjutande skogen, kuttrar skogsdufvan, nedanför skriar hafsörnen, här finna vi några blyga Floras barn, tio steg längre bort hagtornsbusken; öfverallt träffas ögat af motsatser, alltjemt gör sig skiljaktigheten mellan slätt, skog och ödslig klipptrakt gällande, hvar och en inom ramen af några kvadrattamnar företeende sin egendomlighet.

Slutligen har man uppnått fyrbåken, som öfver hafvet erbjuder den vidsträcktaste utsigt. De största skepp taga sig härifrån ut som små hvita prickar, såsom på vågorna gungande måsar, hvilka i ena ögonblicket försvinna för att i det andra åter intaga samma osäkra plats. Här få vi emellertid ej dröja längre, ty vägen vänder nu tillbaka till gården och derifrån till de så kallade grottorna, d. v. s. några hålor eller fördjupningar i klippan. Man vet icke om naturen eller konsten

skapat dem, och några hafva först på sednare åren blifvit upptäckta och beskrifna. Dessa grottor äro till antalet sex, hvaribland tre ligga nere vid hafsstranden, och de tre öfriga högre upp mellan klippspetsarne. Förut var det mycket svårt att komma ditned, men den nuvarande egaren har låtit röja upp vägen och göra gångstigen, så att vandringen numera ej är så besvärlig och ansträngande. Öfver dessa mörka och djupa grottor hvilat någonting fantastiskt och hemlighetsfullt. Det kan med all sannolikhet antagas, att de uti fordna tider tjenat fribytarne och vikingarne till säkra smyghål och gömställen, der de lade sig i försåt för de rikt lastade krämarefartyg, som oförvarandes kommo i deras närhet. I dessa grottor har man påträffat lemningar af aska, kol och ben efter fyrfota djur, hvilken omständighet berättigar oss till det antagandet, att dessa ställen en gång tjenat till bostäder åt innevånare, som känt till eldens bruk. Den besökande frestas ovilkorligen att dröja här för att i ostörd ensamhet lyssna till de fallande vattendropparnes entoniga musik, låta den tjusta blicken längtansfullt irra ut öfver de vid horisonten försvinnande vågryggarne, höra de oräkneliga sjöfoglarnes klagande läten, se huru solens eldklot i blodröd glans går till hvila i hafvets svällande sköte, hvarur manen stiger upp för att sprida sitt bleka skimmer öfver den dystra naturen, taga intryck af den här rådande tystnaden och ödsligheten, korteligen sagdt, låta naturen verka på sinnet med all denna dess kraft, och öfverväldigande storhet, som åt menniskoanden erbjuder så rikt stoff för eftertanke och poesi, och som kommer oss att ibland höja blicken öfver de dagliga småbestyrens trånga synvidd. Och likväl måste man för att få ett riktigt intryck af Kullen se den ifrån hafssidan i storm, då det upproriska hafvet, skummande af raseri, störtar sig mot den ödsliga stranden, när bränningen vräker sina

svallvågor öfver skären, när fiskarbåtarue skyndsamt söka den lugna hamnen, och månen kastar en spöklig dager öfver hela detta hemska skådespel, skyarne anställa jagt efter hvarandra på himlahvalfvet och dimman sveper sin våta, mörka mantel öfver skogen uppe på bergspetsarne; då först framträder Kullen i hela sitt egentliga och sanna majestät inför det häpna menniskoögat.

Utsigt af Kullen i Skåne.

Fyrtornet på Kullen i Skåne.

Viktiga ord och personer

Famn.

Längdmått. En famn motsvarar 6 fot och är alltså ungefär 178 cm.

Fot.

Längdmått. En fot motsvarar 29,6 cm.

Krämare.

Äldre uttryck som användes om småhandlare och affärsmän. Användes stundtals som en nedlåtande benämning på försäljare.

Kvadratfamn.

Ytmått. En kvadratfamn motsvarar 3,17 kvadratmeter.

Steg.

Gammalt längdmått. Ett steg motsvarar 90 cm.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Här kan du söka bland e-böcker från flera olika förlag om en rad olika ämnen, bland annat historia och arkeologi.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Ett besök i Roms katakomber år 1870"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)